

СТАНОВИЩЕ

От проф. Албена Вуцова

Относно дисертационен труд на тема : **ИНТЕГРИРАН ПОДХОД ЗА УПРАВЛЕНИЕ И УСЪВЪРШЕНСТВАНЕ НА БИЗНЕС ПРОЦЕСИ В ОРГАНИЗАЦИИТЕ.**

за получаване на образователна и научна степен „доктор” в професионално направление 3.7. „Администрация и управление“ ; докторска програма „Икономика и управление (бизнес)“.

Автор на дисертационния труд: **Виктор Сергеев Гладченко** - Варненски свободен университет „Черноризец Храбър”

Основание за представяне на становището: участие в състава на научно жури по защита на дисертационния труд, съгласно Заповед РД 133/24.02.2021г. на Ректора на ВСУ „Черноризец Храбър“ проф. д-р Петър Христов.

Предложеният дисертационен труд е структуриран в три глави, увод, изводи и библиографска справка. Текстът е изложен на 304 страници и съдържа 62 фигури и 21 таблици. Списъкът на използваните източници включва 102 заглавия на български, английски език и 6 приложения с общ обем 56 .

Актуалност на разработвания в дисертационния труд проблем.

Темата е актуална поради фактът, че е необходимо да се усъвършенства дейността на дадена организация, като се адресират предизвикателствата на глобалните икономически процеси и налагащата се тенденция към предприемаческо управление.

Допълнително трябва да се вземе под внимание, че усъвършенстването на бизнес процесите е наложително поради непосредствената им близост до потребителите и липсата на задълбочени изследвания върху предимствата

на процесния подход. Към това се прибавя и липсата на достатъчно портфолио на инструменти за описание, анализ и оптимизация на бизнес процесите.

Обект на изследването са отделните бизнес процеси и тяхната йерархична структура в организацията.

Предмет на изследването са възможностите за усъвършенстване на бизнес процесите чрез разработване и приложение на интегриран подход за тяхното идентифициране, оценка и анализ в организацията.

Авторовата теза е дефинирана както следва : „Липсата на инструмент за бизнес процес анализ, който да притежава необходимите свойства, с което и да улеснява максимално компаниите в обективното описание, оценяване и анализа на бизнес процесите, води до неефективно управление“.

Докторантът разглежда пет изследователски задачи :

1. Обосноваване на целесъобразността от приложение на процесния подход за трансформация на организациите;
2. Анализ на политиките и практиките на приложение на бизнес процесите в организацията;
3. Анализ на реинженеринга като възможност за приложение на бизнес процесите;
4. Идентифициране на алтернативните подходи за резултатно използване на бизнес процесите в организацията;
5. Разработване на авторов метод за оценка, анализ и усъвършенстване на бизнес процесите в организацията.

За разработването на докторската теза са използвани интервюта и фокус групи .

Дефинирани са ограничения на предметния и проблемния обхват на дисертационния труд.

Очертани са критериите за успех, качество и ефективност на изследването.

Изследването демонстрира степен на новост чрез предлагания метод МУСКА, заедно с комплексни и лесно разбираеми дейности.

Докторантът е обосновал добре значимостта и актуалността на проблема.

В увода на дисертационния труд е аргументиран изборът на темата в контекста на нейната актуалност и практическа приложимост; формулирани

са изследователският проблем и авторовата теза; дефинирани целите на изследването и изследователските задачи, поставени за решаване; обектът и предметът на дисертационното изследване.

Първата глава

В първа глава **„Реализация на процесния подход в организацията – предизвикателства и проблеми“** са разгледани теоретико-методологичните проблеми пред реализацията и интеграцията на процесния подход в организациите. Анализирани са процесният подход като е съпоставен с други методологии, подходи и стратегии. Аргументирана е необходимостта от промени в управлението на организациите – от пирамидални йерархични структури с тясно специализирани звена към плоски структури с процесно базирани звена, от подход, базиран на функционалното разделение, към процесно ориентирания подход.

Анализирани са причините, водещи до промени в управлението на организациите, както и различните теоретически модели, които са изгубили своята актуалност по различни причини. Изведени са основните направления на модификация на компаниите и структурите на управление, резултат от преориентацията от функционалния към процесния подход. Разгледани са и основните управленски въпроси, свързани с непрекъснатата адаптация и иновации, ИТ и др.

Дефиниран е процесният подход и са разгледани неговите особености. Анализирани са разликите между процесния и функционалния подход, като са показани предимствата на процесния подход.

Представен е и матричният подход като комбинация от двата подхода. Разгледана е подробно концепцията за бизнес средата, както и тази за бизнес процеса като модел.

Първа глава завършва с изводи и заключения.

Във втората глава **„Аспекти на приложение на бизнес процесите в организацията“** се анализират теоретичните и практическите аспекти на приложението на реинженеринга на бизнес процесите за да се усъвършенства организацията като система от бизнес процеси. Разгледани са теоретичните аспекти на понятието „реинженеринг на бизнес процесите“. Реинженерингът се третира като бизнес процес, с неговите характеристики. Разгледани са критериите за последователността при определянето на реда на реинженеринговите мероприятия.

Изброени са категориите бизнес процеси, които са целеви. Идентифицирани са осем фактора за успех на реинженеринговия процес. Разгледани са подходите за

осъществяване на реинженеринга на бизнес процесите и техните характеристики. Представени са предимствата на системния подход към човешките ресурси, обучение и развитие на персонала, изменение на структурата на управление и ключовите бизнес процеси ,които водят до видимо изменение на организацията и възникване на синергичен ефект.Разгледани са трите подхода към реинженеринга.

Описана е добре процедурата за провеждане на реинженеринг на бизнес процесите – посочени са базовите процеси с техните подпроцеси. Описан е начинът, по който реинженерингът организира по нов начин бизнес процесите, както и ролята на ИКТ. Дискутирана е ефективността на концепцията за едновременното провеждане на реинженеринг на бизнес процесите и интеграция на компютърни системи за управление. Разгледана е CASE технологията като инструментариум.Втора глава завършва с изводи и заключения.

Глава трета

В трета глава „Възможности за усъвършенстване на бизнес процесите в организацията“ са третиращи методи за усъвършенстване на бизнес процесите на организациите и тенденциите в развитието им.

Различните видове методи са групирани и разгледани в няколко аспекта.

Разгледани са възможните последици от интегрирането на системата „Планиране на ресурсите на предприятието“ в организацията, като се обосновава необходимостта от интегрирането ѝ. Коментирани са и неуспешни практики от въвеждането на тази система. В тази част е разгледана реакцията на човешкия фактор по отношение на промените в системите от бизнес процеси в контекста на организационната психология и на анализа на бизнес процесите.

Представени и анализирани са класическите методи за анализ на бизнес процесите чрез SWOT анализ .

Подчертана е приложимостта а и някои негативни елементи на Универсалния език за моделиране (UML) при отразяване на бизнес процесите в пълнота , но са разгледани още и (BPMN)– Нотация за моделиране на бизнес процеси , като възможност за отразяване на бизнес процесите в пълнота и ARIS- софтуерен модел, последният е посочен като пример за „оптималната комбинация между особеностите на предходните два.

Разгледани са тестови и математически апарати за описание на бизнес процеси.

В тази глава е разгледан подробно авторовия модел МУСКА, дефинирани са нимата му прилежащите му понятия.

Заслужава внимание приложение на метода МУСКА за усъвършенстване на бизнес процесите в организацията. Опасан е реда на последователност на нивата на авторския модел. Моделът е апробиран при компанията БИЛОК, при налагане на съответните ограничения от страна на последната.

Терта глава завършва с изводи и заключения, като основната част от тях касаят авторския модел МУСКА

В заключението е направено кратко обобщение относно актуалността на изследователския проблем и неговата практическа приложимост.

Приноси на дисертационния труд.

Изведени са пет приноса на дисертационния труд.

1. Подробно са описани и систематизирани съществуващите методи за анализ и описание на бизнес процеси, както и тенденциите в тяхното развитие.

2. Дефинирани са (въз основа на авторски оригинален анализ) верижните процесни реакции, както и реакцията на персонала спрямо тях.

3. Направени са оригинален авторски анализ и обобщение на видовете промени, които настъпват в бизнес процесите на организации вследствие на неуспешна и/или неподходяща ERP интеграция.

4. Най-същественият принос (по преценка на автора) на тази дисертация е разработеният и обоснован метод МУСКА, който е приложен в практиката. Методът позволява обективно да се описват, оценяват, анализират, управляват и прогнозира промените в системите от бизнес процеси на организации, включително да се прогнозира промените в система от бизнес процеси вследствие на верижни процесни реакции.

5. Методът МУСКА е оригинална авторска разработка, със съответните му съществени характеристики

От тях приемам два.

Оценка на публикациите по дисертационния труд

Авторът е представил три публикации, макар че са в издания само на ВСУ“ Черно ризец Храбър“ р като обем и качество те съответстват на изискванията за получаване на ОНС „доктор“.

Оценка на приложения Автореферат

Авторефератът съдържа основните резултати от дисертационния труд. Той е разработен в съответствие с изискванията. В съдържателно и структурно

отношение той съответства на дисертационния труд. Справката за приносите е коректно направена, а приносите са открити.

Заключение

Авторът на дисертационния труд е направил задълбочен анализ на интегрирания подход за управление и усъвършенстване на бизнес процесите в организациите.

Дисертационният труд напълно отговаря на Закона за развитие на академичния състав в Република България и Правилника за неговото прилагане в ВСУ „Черноризец Храбър“ Варна. Всичко това ми дава основание да препоръчам на почитаемите членове на Научното жури да присъдят на докторанта **Виктор Сергеев Гладченко** образователната и научна степен „Доктор“ по професионално направление 3.7. „Администрация и управление“.

30.03.2021 г.

Изготвил :

/проф. Албена Вуцова /

